

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Make Companies Choose Europe: Driving Competitiveness with the Single Market Strategy

Summary

EU Clusters Talks
2 July 2025, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

Přimět firmy, aby si vybraly Evropu: posilování konkurenceschopnosti prostřednictvím strategie jednotného trhu

EU Clusters Talks 2. července 2025

ZÁPIS

European Cluster Collaboration Platform jménem Evropské komise uspořádala EU Clusters Talk „Přimět firmy, aby si vybraly Evropu: posilování konkurenceschopnosti prostřednictvím strategie jednotného trhu“, který se uskutečnil 2. července od 8:30 do 9:45 hodin. Cílem setkání bylo představit Strategii jednotného trhu, diskutovat o hlavních výzvách pro MSP a získat zpětnou vazbu od klastrů k navrhovaným opatřením i k jejich roli při implementaci strategie.

Program setkání

Moderace: Andrew Lansley

- 1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform
- 2. Strategie jednotného trhu**
Carsten Schierenbeck, referent pro politiku, DG GROW, Evropská komise
- 3. Panelová diskuse**
Anna Rosenqvist, CEO, Interior Cluster Sweden
Cătălin Robert Podaru, CEO, Leviatan Group, TEC Cluster - Technology Enabled Construction
Frederik Loeckx, výkonný ředitel, Flux50
Tadas Kubilius, CEO, Smart Energy DIH
- 4. Příležitosti financování**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform

Klíčová sdělení

- Nová Strategie jednotného trhu se zaměřuje na odstranění „Terrible Ten“ překážek, které stále omezují přeshraniční růst firem v EU.
- Klastry jsou klíčovými partnery při pomoci MSP s přístupem k digitálním nástrojům jednotného trhu, včetně Digital Product Passport a EU Business Wallet.
- Snižování administrativní zátěže prostřednictvím harmonizovaných pravidel, sdílených standardů a interoperabilních systémů je zásadní pro to, aby MSP mohly růst napříč hranicemi.
- Připravovaný Construction Services Act představuje významný nástroj pro podporu přeshraničních aktivit v sektoru, který tvoří přibližně 11 % HDP EU, ale pouze asi 1 % vnitroeuroevropského obchodu se službami.

- Veřejné zakázky ve větších členských státech jsou stále převážně národní; klastry by měly prosazovat jednodušší, transparentnější a skutečně přeshraniční postupy.
- Úspěšná realizace strategie bude vyžadovat koordinovanou spolupráci mezi členskými státy, Evropskou komisí a klastrovými sítěmi, aby se reformy promítly do reálného přístupu na trh.

1. Novinky ECCP

- Pozvánka na TCI Global Conference, Dublin, 14.-16. října.
- Průzkum Net Zero Acceleration Valleys - odpovědi je možné zasílat do 30. září.
- Veřejná konzultace k European Innovation Act - možnost vyjádřit se do 3. října.
- ECCP Investment Survey - průzkum zaměřený na sběr informací o významných investicích přilákaných klastry.
- Pozvánka na C2Lab v Kuopiu ve Finsku, 28.-30. října.
- Nadcházející akce Clusters meet Regions.

2. Poznatky z ECCP Policy Factsheets

Carsten Schierenbeck, referent pro politiku, DG GROW, Evropská komise

Carsten Schierenbeck zahájil prezentaci představením Strategie jednotného trhu, zveřejněné v květnu. Byla připravena jako reakce na výzvy Evropské rady k akci a je v souladu se zprávami Draghiho a Letty. Strategie nabízí otevřené zhodnocení současných slabín jednotného trhu a představuje strukturovaný přístup k využití jeho dosud nevyužitého potenciálu, což je obzvláště důležité v kontextu současných geopolitických tlaků.

Jádrem strategie je identifikace tzv. „Terrible Ten“ překážek, tedy přetrvávajících bariér brzdících fungování vnitřního trhu. Patří mezi ně například roztříštěnost regulace, rozdílná pravidla pro obaly a odpady, problémy s uznáváním odborných kvalifikací nebo omezená přeshraniční mobilita služeb. Řečník zdůraznil, že odstranění těchto problémů vyžaduje silnější odpovědnost a spolupráci členských států, podporovanou prostřednictvím Single Market Task Force.

Následně představil devět pilířů nové strategie, které zahrnují posílení trhu služeb, podporu MSP a mid-cap podniků, urychlení digitalizace, snižování administrativní zátěže a lepší prosazování pravidel. Představil také nové nástroje, jako jsou Digital Product Passport, Business Wallet nebo připravovaná digitální platforma pro zjednodušení vysílání pracovníků a uznávání kvalifikací. Tyto iniciativy mají snížit administrativní zátěž a zvýšit mobilitu pracovní síly.

Carsten Schierenbeck také upozornil na sektory s velkým potenciálem, například stavebnictví, kde se přes hranice obchoduje pouze 1 % služeb, přestože tento sektor představuje přibližně 11 % HDP EU. Na příští rok se proto připravuje Construction Services Act, který bude součástí více sektorově zaměřeného přístupu doplňujícího stávající

horizontální opatření v oblasti služeb. Zdůraznil rovněž potřebu propojit strukturální reformy s rozpočtovou podporou EU, aby byly členské státy motivovány k jejich realizaci.

Annual Single Market and Competitiveness Report bude i nadále sloužit jako nástroj monitorování. Carsten Schierenbeck zároveň upozornil, že pokud zapojení členských států zůstane nedostatečné, Evropská komise může do roku 2027 navrhnout Single Market Barriers Prevention Act. Politická viditelnost této agendy se zvyšuje prostřednictvím nových setkání na vysoké úrovni, kterých se účastní národní „Single Market Sherpas“, napojení na kanceláře prezidentů nebo premiérů.

Dále potvrdil, že posílení obchodu se službami uvnitř EU je klíčovým strategickým cílem, protože jeho ekonomický potenciál zůstává z velké části nevyužit. Přestože připustil existenci národního odporu vyplývajícího z ustálených zájmů nebo regulačních tradic, zdůraznil, že hlubší integrace trhu služeb by pomohla snížit strategické závislosti a posílit ekonomickou suverenitu Evropy, zejména v oblasti digitálních a průmyslových dat.

Závěrem uvedl, že cílem strategie je odstranit strukturální překážky, usnadnit přeshraniční přístup na trh a snížit administrativní zátěž podniků, přičemž úspěch bude záviset na úzké spolupráci mezi Evropskou komisí, členskými státy a průmyslovými aktéry.

3. Panelová diskuze

Anna Rosenqvist představila práci švédského nábytkářského klastru na digitálních produktových pasech jako součásti zelené a digitální transformace. Popsala vývoj od počáteční neznalosti technologie blockchain až po vedení severské spolupráce, která manuálně pilotovala digitální pas pro produkt - židli. Tato zkušenost vedla k dalším národním projektům a zdůraznila význam zapojení celého hodnotového řetězce při současném zachování vlastnictví dat. Upozornila na potřebu standardizovaných a strukturovaných informací a pozvala účastníky na evropské setkání zaměřené na sdílení znalostí ve Švédsku.

Cătălin Robert Podaru poukázal na dynamický a inovativní charakter rumunského stavebního sektoru, kde mají firmy velký zájem o digitální technologie, jako jsou BIM, digitální dvojčata a umělá inteligence. Přesto však uvedl, že při vstupu na trhy jiných států EU čelí významným překážkám v podobě rozdílných technických regulací, certifikačních požadavků a postupů veřejných zakázek. Podaru považuje připravovaný Construction Services Act za slibný nástroj ke snížení roztržitosti a rozšíření přístupu na trh, zejména pokud bude doplněn digitálními řešeními, jako jsou produktové pasy. Zároveň upozornil na konkurenční nevýhodu Evropy vůči USA způsobenou stále fragmentovaným vnitřním trhem EU.

Frederik Loeckx se zaměřil na roli klastrů v energetické transformaci a flexibilitě energetických systémů. Zdůraznil nesoulad mezi rychlým technologickým pokrokem a pomalou harmonizací legislativy. Na příkladu firem, které kvůli regionálním regulačním rozdílům nedokážou expandovat na zahraniční trhy, poukázal na naléhavou potřebu standardizace a digitalizace. Významnou překážkou jsou také veřejné zakázky, kde je účast přeshraničních uchazečů na velkých trzích EU velmi nízká. Přestože pravidla vypadají

otevřeně, neformální praxe, jazykové požadavky a skryté lokální preference brání spravedlivé konkurenci.

Tadas Kubilius představil unikátní litevský projekt propojující prosumery napříč sektory prostřednictvím hybridní elektrárny, která poskytuje dlouhodobou elektřinu na základě smluv bez ziskového motivu. Podle něj je volba spotřebitele v energetice, podporovaná digitálními nástroji a monitorovacími systémy, jedním z klíčových přínosů fungujícího jednotného trhu. Uznal regulační výzvy spojené s integrací do sítě a přeshraničním obchodem s elektřinou, zároveň však vyjádřil optimismus ohledně pokroku díky akčním plánům EU a infrastrukturním projektům.

Řečníci se výrazně shodli na významu digitalizace, standardizace a zjednodušení regulace pro plné využití potenciálu jednotného trhu. Všichni se shodli, že nástroje jako digitální produktový pas musí být vyvíjeny na základě společných standardů a interoperabilních datových struktur. Panovala také shoda v tom, že roztržité systémy certifikace a veřejných zakázek brání účasti MSP na přeshraničních trzích.

Zásadní rozpory se neobjevily, i když Frederik Loeckx a Tadas Kubilius nabídli mírně odlišné pohledy na cenotvorbu energie a regulační flexibilitu, vycházející z jejich národních zkušeností. Kubilius zdůraznil pozitivní aspekty posílení role spotřebitelů a cenové flexibility, zatímco Loeckx upozornil na přetrvávající úzká místa v podobě infrastruktury elektrických sítí a regulačních rozdílů.

Andrew Lansley se zeptal, zda by Construction Services Act mohl zmírnit regulační rozdíly a podpořit přístup MSP na trh. Podarou odpověděl, že i když se národní technické normy pravděpodobně výrazně nezmění, digitální nástroje a harmonizované postupy veřejných zakázek by mohly pomoci překonat existující bariéry. V otázce veřejných zakázek byl Loeckx dotázán, zda členské státy dodržují pravidla EU. Potvrdil, že formálně ano, ale upozornil na neformální národní preference, jazykové bariéry a procedurální složitost, které brání skutečně spravedlivé účasti.

Položil také dvě závěrečné otázky Anně Rosenqvist: zda je vysílání pracovníků stále problémem a zda by harmonizované produktové standardy mohly posílit mezinárodní konkurenceschopnost. Rosenqvist potvrdila obojí - zdůraznila obtíže v mobilitě pracovníků v odvětvích s nedostatkem pracovních sil a naléhavou potřebu společných datových standardů pro digitální produktové pasy.

Panelová diskuse byla uzavřena společnou výzvou k větší spolupráci mezi klastry, lepšímu sladění národních regulací a rychlejší implementaci digitálních řešení, která by posílila jednotný trh. Všichni panelisté se shodli, že zjednodušení pravidel, standardizace a digitální nástroje, jako je digitální produktový pas, jsou zásadní pro využití přeshraničních příležitostí růstu, zejména pro MSP. Zdůraznili, že ačkoli Evropská unie disponuje značným ekonomickým potenciálem, skutečné konkurenceschopnosti lze dosáhnout pouze tehdy, pokud budou strukturální bariéry odstraněny prostřednictvím koordinovaných politických kroků a aktivního zapojení relevantních aktérů. Strategie jednotného trhu tak může sloužit jako katalyzátor, který pomůže učinit z Evropy první volbu pro inovativní a globálně konkurenceschopné firmy.

4. Možnosti financování

- Supporting the clean energy transition of European industry and businesses - podpora přechodu evropského průmyslu a podniků na čistou energii; uzávěrka 23. září 2025.
- Women TechEU initiative - iniciativa na podporu žen zakladatelek deep-tech startupů; uzávěrka 2. září 2025.
- Expanding Investment Ecosystems - rozšiřování investičních ekosystémů; uzávěrka 20. ledna 2026.
- Scaling up deep tech ecosystems - rozvoj a škálování ekosystémů deep tech; uzávěrka 20. ledna 2026.